

sva se spet pred svojim bivališčem. Sedla sva na klop in se pogovarjala o tem in onem ter zrla v jezenski svet, v razbite in požgane laške kraje. Ta dan je bil moj tovariš precej otožne volje. Med pogovorom sva prešla spet v mili domači kraj, nakar mi je dejal: „Dragi Ivan, jaz pa nimam upanja, da bi se še kdaj vrnil, akoravno si tega močno želim.“ — „Beži, beži“, sem ga zavrnil, „saj veš, da se naju ne prime nič.“ Težka slutnja ga ni golufala. Na večer drugega dne je sklenil svoje mlado življenje. Hraber fant, vrl človek, blago srce. Priznanje ni izostalo. Močno si je želel še enkrat videti dragi domači kraj in svoje ljube starše, toda to mu ni bilo sojeno. Ob blatni laški cesti na prijaznem pokopališču je zrastle čez noč sveža gomila in iz nje se je dvignil skromen križ. Tam počivaš Ti, dragi France, mlad junak, ki si dal svoje življenje za čast in obstoj mile domovine! Daleč proč od domačih spiš, a ne zapuščen. Vsi, ki so Te ljubili, v mislih posejajo Tvoj grob in poljubljajo zemljo, ki Te krije. Tvoj žaluječi tovariš Ivan Bedjanič.

Padel je na italijanskem bojišču dne 14. sept. poddesetnik Franc Trešer iz Spodnje-Ložnice pri Slov. Bistrici. Bil je leta 1914 ranjen v Galiciji, po ozdravljenju je prišel drugokrat na rusko bojišče, kjer je zopet obolet. Pred meseci je moral na italijansko bojišče, kjer mu je granata pretrgala nit življenja. Pokojnik je bil tih, miroljuben značaj in skrben gospodar. Zapušča mlado vdovo in tri otročiče. Ljubi Bog naj tolaži žalujočo rodbino, blagemu rajnkemu pa naj da večni mir in pokoj!

Iz Cirkovec pri Ptujju se nam poroča: Dne 23. septembra je doletela družino Brumec v Mihočih žalostna obvest, da je njen sin, oziroma brat, ki se je zadnji čas pri 87. pp. ob Soči bojeval, dne 17. septembra junaške smrti za domovino umrl. Izguba je tem težja, ker se tudi oče in starejši brat, ki se tačas istotako nahajata na bojišču, za domovino bojujeta. Ne obžaluje ga samo njegova obitelj, temveč vsi sorodniki in znanci, ker je med vsemi bil zelo priljubljen. Bil je večletni naročnik „Slovenskega Gospodarja“, katerega je zadnji čas tudi na bojišče dobival.

Pred letom dni se je raznesla vest, da je umrl junaške smrti za domovino Franc Fekonja od Sv. Trojice v Slov. gor. Bil je tih in miren značaj, pa vendar ne brez mladeniške živahnosti. Zato ga je vzljubil vsak, kdor ga je poznal. Nestrpnost čakali uradnega obvestila, ki je pred kratkim došlo in potrdilo vest o smrti dragega Frančka. Rajni je bil zvest član Mladiške Zveze, katere se je spomnil tudi v svoji oporoki. — Pred par meseci je padel vrl fraz Janez Barometler, pred tednom dni pa Janez Valner iz Oseka.

Nekateri možje in fantje, ki so vjet na Ruskem, so poročali domov, da je Alojzij Lopič, samski posestnik v St. Ilou v Slov. gor., umrl v ruskem vjetništvu. Vest pa še uradno ni potrjena. Lopič je bil nečak rajnega emureškega g. župnika in skozinskož krščanskega mišljenja.

Meseca novembra 1915 je na italijanskem bojišču padel Franc Lubi, sin posestnika v Selnici ob Muri, v šentiljski župniji. Padli je bil miren in priden mladenič.

Iz Lesične pri Pilštanjju se nam piše sledeče: V ruskem vjetništvu je umrl meseca grdnja 1915 vojak od 15. pp. Janez Bokalič. Bojeval se je v Karpatih, bil tam ranjen in ko je malo ozdravil, je šel spet pred časom prostovoljno nazaj na vojno in bil tam vjet. Bil je korajžen vojak, dober sin svojih staršev, katerega bodo težko pogrešali, posebno njegova bolana mati, katero je posebno ljubil in jo podpiral. Zapušča očeta, mater, dva brata-vojaka in dve sestri.

Došlo nam je žalostno poročilo od vojnega kurata č. g. M. Krajnc, da je junaške smrti za domovino in cesarja padel dne 6. junija t. l. na gori Boskon občespoštovani mladenič Janez Čeh iz Levanje pri Sv. Urbanu blizu Ptujja. Prideljen je bil patrolji z naročilom, zalezovati sovražnika. Pri spopadu ga je zadela krogla v nogo. Ko si je hotel ustaviti kri ter rano obvezati, ga je zadela sovražna krogla v srce. Po poročilu č. g. vojnega kurata je prejel par dni pred smrtjo sv. zakramente. Za padlim žalujejo starši ter dva brata in dve sestri. Brat Franček se nahaja kot ranjenec v bolnišnici v Dunajskem Novem Mestu.

Bog jim daj večni mir in pokoj!

Rumunsko bojišče.

Rumunija je v silnih škripcih. Od severozahodne strani prodirajo Avstrijci vedno globlje na rumunsko ozemlje, v Dobruči pa je rumunsko-ruska armada tako oslabiljena, da beži noč in dan proti severu.

Iz Sedmograškega so naše čete vdrle v prostor pri Sinaji in Kampolungu že 20 do 30 km daleč na rumunsko ozemlje. Tudi pri Oršovi smo vrgli sovražnika nazaj čez mejo in smo zavzeli obmejno gorovje. V severovzhodnem delu Sedmograške ima sovražnik zaseden le še ozek pas našega ozemlja. Rusi pridno pošiljajo pomožne čete na rumunsko bojišče. Rumunski odpor postaja vedno močnejši.

V Dobruči skoro teden dni ni bilo večjih bojev. Naši so pri zasledovanju bežečega sovražnika brez odpora zavzeli več mest in so še le dne 29. oktobra zopet trčili ob sovražnika, ki se je ustavil, da tako krije umikanje čez Donavo.

V Bukarešti vlada velika vznemirjenost, ker se je bati, da bodo naše čete od severozahoda in od jugovzhoda začele prodirati proti rumunskemu glavnemu mestu. Rumunsko ljudstvo je postalo zelo nevoljno, ker so vojni hujskači zvalili Rumunijo v nepotrebno vojsko.

Prodiranje v Dobruči.

Zadnjih smo med najnovejšimi vestmi poročali, da so bolgarske čete zavzele mesto Črnovočo ob Donavi. S tem je bila usoda rumunsko-ruskih čet v Dobruči zapečatenjena. Sovražnik je odrezan od železnice in je stisnjen v ozko ozemlje med Donavo in Črnim morjem. Ker manjka tudi mostov čez veletok Donavo, je položaj sovražnih čet zelo mučen. Bolgarske čete in njih zavezniki so bežečemu sovražniku vedno trdno za petami. Mackensenova armada je od zadnjega našega poročila zavzela v Dobruči sledeča mesta: Nici, Mari, Seimeni, Bonašič, Topalu in Harsova od Donavi ter celo vrsto mest ob Črnem morju in v središču Dobruče. Danes, dne 31. oktobra, ko to pišemo, pravijo poročila, da se je sovražnik bolgarskemu prodiranju ustavlil in sicer na črti Ostrovo ob Donavi-Babadag blizu Črn. morja. Od Babadaga do ruskega trega Donave je samo še 40 km, od Ostrovo do ruske meje pa 60 km. Rumuni menda hočejo s svojim novjšim odporom kriti umikanje rumunsko-ruske armade čez Donavo. Radi močvirnatoga ozemlja je beg v severni Dobruči zelo otežkočen.

Velik plen v Dobruči.

V Dobruči ugrabljen plen je tako velik, da ga še dosedaj ni bilo mogoče spraviti. V skladiščih ob Donavi in Črnem morju je bilo nakopičenega za več tisoč vagonov žita, moke, riža, tobaka in enakega blaga. Rumunsko armadno vodstvo je z gotovostjo računalo, da je Dobruča varna; radi tega so napravili Dobručo kot nekako žitno skladišče za Rumunijo, ker se jim Rumunija radi nevarnosti avstrijskega vpadu ni zdelala dovolj varna.

Uplenjenega žita in moke je baje toliko, da je cela naša balkanska armada za eno leto preskrbljena z živilom. Bolgari pa so z naglim prodiranjem v Dobručo Rumune in cel četverospozorazum bridko presenetili. Bolgari so v Dobruči uplenili dosedaj že čez 100 topov, 140 strojnih pušk in ogromno zalogo streliva, ter naprav za mostove. Število vjetnikov znaša krog 20.000 mož.

Rusko bojišče.

Rusi so v Voliniji zopet pričeli z napadanjem in sicer zahodno od Lucka pri krajih Zaturči, Szolvov in Pustomiti. S tem hočejo vsaj nekoliko razbremeniti Rumune. Dne 29. oktobra se je po srditem artilerijskem ognju navalila ruska infanterija v mnogoštevilnih rojnih vrstah proti našim postojankam na goraj omenjeni črti. Naš ogenj je ruski naval docela zavrnil. Celi oddelki sovražnih čet so padali mrtvi in ranjeni k tlom.

V Vzhodni Galiciji vlada mir. V bukovinskih Karpatih so se naši zadnje dni preteklega tedna navalili v prostor pri Dornivatri na glavne ruske postojanke, katere se na obeh straneh tega kraja tudi zasedli. Tako je na rumunsko-ruski meji v sovražno armado zabita močna in trdna zagozda.

Rumune bi radi razbremenili.

Pariški listi pišejo, da bodo Rusi v kratkem pričeli z zopetno ofenzivo v Karpatih in Voliniji, da tako razbremenijo Rumune. Car je baje dal Rumuniji besedo, da bo z vsemi silami poizkušal rešiti Rumunijo.

Ruske izgube.

Ruski uradni izkaz o padlih, ranjenih in pogrešanih izkazuje od dne 1. januarja 1916 do dne 1. oktobra 1.787.522 mož in 85.981 častnikov. Največje izgube imajo sibirski in kavkaški jezdeci.

Mir z Rusijo?

Zadnji čas se mnogo govori in piše o posebej miru z Rusijo. Uradna poročila, avstrijska in ruska, pa označujejo te vesti kot popolnoma iz trte izvirne, neresnične.

Italijansko bojišče.

Na Krasu se razvijajo novi boji. Dne 25. oktobra je italijanska artilerija pričela živahno obsi-

pavati Vipavsko dolino in Krasko planoto. Artilerijski ogenj se je naslednje dni nadaljeval in je bil na južnem krilu posebno ljut. Naša artilerija dobro odgovarja. Italijanska infanterija, ki je naredila dne 27. oktobra ob cesti proti Opatjem selu izpad, je bila z našim ognjem zavrnjena. Tudi vzhodno od Gorice je sovražna infanterija po artilerijski predpravi dne 28. oktobra poizvedovala proti našim postojankam, a je bila odbita. Radi slabega in meglenege vremena so boji dne 29. oktobra nekoliko ponehali.

Na Tirolskem ni posebnega.

Primorska fronta neomajana.

Vojni poročevalec velikega berlinskega lista „Vossische Zeitung“ piše, da je hotela Italija s svojo armado predreti avstrijsko primorsko fronto in si tako zagotoviti svojo posest na vzhodnem bregu Adrije in na Balkanu. A armada slovitega generala pi. Borojeviča ji zapira pot. Vsak posamezni borilec te armade ve, zakaj se gre. Radi tega taka občudovanja vredna obramba Avstrijska fronta na Primorskem je dosedaj neomajana. Domovina in zavezniki Avstrijce ne morejo nikdar biti generalu Borojeviču in njegovi armadi dovolj hvaležni, da je pot Italijanom čez Kras tako dobro zastavil.

Lah ne bo prodril dalje!

Iz soške fronte nam pišejo slovenski fantje od ... lovskega bataljona:

Tudi mi poljski lovci imamo opraviti s krutim Lahom in ga držimo trdno nazaj, čeravno je silno lačen naše zemlje. Izključeno je, da bi še dobil vsaj 1 ped zemlje, kjer stoji slovenski vojak. Akoravno s presilno pripravo svojega topništva bruha na nas granate vsakovrstnega kalibra in buta v skale, kakor bi hotel iz njih narediti ravne poljane, se mu ne bo posrečilo prodrati dalje v slovensko ozemlje. Ko pa le nekoliko poneha s svojim divljanjem, se zberemo prijatelji in si zapojemo našo navažno pesemco:

„Le naj ropoče in bobni,
Iz tisoč topov naj gromi;
Naj krogle križem švigajo,
Slovenci ne pobegnemo.“

Srčne pozdrave pošiljamo vsem bralcem in tudi bralkam „Slovenskega Gospodarja“ ter staršem, bratom in sestram ter tudi poštenim slovenskim dekletom: Četovodja Žižman Franc, Vogersko pri Gorici, podlovec Eder Franc od Sv. Jurija v Slov. gor., Kravanja Franc iz Primorskega, Filipančič Anton iz Buč, Arih Anton iz Marenberga, patroljni vodja Sovič Andrej iz Primorskega, Ivanuša Ivan iz Huma pri Ormožu, Jereb Rudolf iz Koprivnice, Barut Josip iz Istre, lovci Novak Mihael in Pinter Matevž iz Makol, Kolarič Jožef od Sv. Urbana pri Ptujju, Belšak Jakob, Belšak Martin, Belšak Jožef, Žuran F., Kmetec Simon, Kozel Ivan, Kaučević Jakob, Farkaš Franc, vsi iz ptujškega okraja, Herič Jožef od Sv. Jurija ob Pesnici, Rijavec Stefan, Roje Alojz, Kuharič Anton, vsi iz goriške okolice.

Bojišče ob Mirenskem gradu.

(Izvirno poročilo.)

Naš 27. domobranski (ljubljanški) pešpolk je dobil povelje, da mora dne 11. oktobra napasti sovražnega Italijana. Ko pridemo rano zjutraj na določeni kraj, se je naš 2. drugi bataljon razvil v bojno črto in tako je šlo po malem napreju. Sovražnik pa je nas pričakoval, kakor krvoločna zver svoj plen. In kar na en hip smo dobili hud ogenj vseh vrst mornega orožja. Od vseh strani je bobnalo s tako silo, da nam ni bilo moči ne naprej in mnogim tudi ne nazaj prej kot še le zvečer. Naši častniki so bili večinoma ranjeni, bili smo kot čreda brez pastirja. Italijan je poskušal kar naprej predreti našo črto, a mi smo mu vse sunke odbili. Sovražnik je pošiljal proti nam vedno hujske moči. Na naši strani 1 bataljon, na laški strani pa napadajo kar 4 polki! Kot besni Levi so se vrgli Lah na nas popoldne ob 4. uri dne 12. oktobra. A sedaj nam pride na pomoč naša dobroizveščana artilerija, ki je tako dobro streljala, da so težke granate metale sovražne Italijane kar do 10 metrov v zrak. Kar jih je še ostalo, pa smo z ognjem navadnih in strojnih pušk pomandrali k tlom in jih razpršili na vse strani.

To je bilo v resnici slika sodnega dne. Kako čudno in na različne načine se ljudstvo pokončava. Le z božjo pomočjo si še človek otme svoje življenje. Nedoržni otroci! Molite za svoje očete, ako so v vojski, žene za svoje možje in tudi neveste za svoje žene, da se bomo po vojski vsi srečno vrnili k svojim dragim. Ljubi Bog pa dodeli, da bi se razburjeni narodi v kratkem pomirili in pobotali. Prosimo le pobožno ljubega Boga za skorajšnji konec te strašne morije!

Pozdravljam Vas, cenjeni bralci „Slovenskega Gospodarja“, posebno Vas, dragi Slovenci, v Gornji Savinjski dolini ter mojo družino! Tebi, „Slovenski Gospodar“, pa želim obilo dobrih naročnikov! Franc Fedran, desetnik.